Протокол	**Второ заседание на подкомитета за Справедлив преход в Област Стара Загора към КН на ПРР 2021-2027 г.** **05.11.2024 г.,** **Провеждане в с. Старозагорски бани, община Стара Загора, Комплекс „Мини Марица-изток“**
Предмет:	**Второ заседание на подкомитета за Справедлив преход в Област Стара Загора към КН на ПРР 2021-2027 г.**
	Съпредседатели на подкомитета по ФСП в Област Стара Загора към КН на ПРР 2021-2027 г.: Юра Йорданова-Витанова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ПРР и Методи Марков, областен управител на област Стара Загора и съпредседател на подкомитетите по ФСП за област Стара Загора. Представител/и на ведомствата отговорни за политиките, по които ще се финансират мерки от Фонда за справедлив преход: Ася Станкова, МРРБ; Ивайло Стоянов, МРРБ; Кети Карачолова, МРРБ; Георги Гьоков, директор на д-я „Бюро по труда“, Стара Загора. Христина Стоичкова, МЕ Представител/и на общините на територията на областта: Живко Тодоров – Кмет на община Стара Загора; Радостин Танев - заместник-кмет на община Стара Загора; Росица Райкова – община Стара Загора; Галина Стоянова – Кмет на община Казанлък; Пламен Бараков – заместник-кмет на община Гълъбово; Галя Захариева – Кмет на община Нова Загора; Георги Петров - Кмет на община Раднево; Местни/регионални представител/и на всяка от национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите: Галина Кирчева – Областен координатор на РС на КНСБ – Стара Загора; Владимир Стойчев – представител на СРС на КТ „Подкрепа” – Стара Загора Александър Загоров – конфедерален секретар на КТ „Подкрепа“; Огнян Атанасов – вицепрезидент на КНСБ; Стефан Шоселов – Председател на КРИБ – Стара Загора; Теодора Пехливанова – представител на АИКБ - Стара Загора; Олег Стоилов – Председател на УС на ТПП - Стара Загора.

	Представител/и на академичната общност: Данчо Данчев – помощник ректор на Тракийски университет – Стара Загора. Представител/и на Агенция за регионално развитие: д-р Румяна Грозева – Изпълнителен директор на АРИР – Стара Загора. Наблюдатели с право на съвещателен глас: Агнес Монфрет, ЕК; Сорина Канеа, ЕК; Агниеска Вича, ЕК; Христос Макракис, Planet. Секретариат на ПКН на ПРР 2021-2027: Пламена Ефтимова, МРРБ
Въведение:	
Заседанието беше открито с приветствие към членовете от г-жа Юра Йорданова-Витанова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО). **Г-жа Юра Йорданова – Витанова, заместник-министър на МРРБ,** откри заседанието като поздрави с добре дошли всички членове на подкомитета, представителите на **ЕК** и изразявайки благодарност към Областна администрация - Стара Загора за любезното домакнинство. Тя припомни, че първото заседание бе проведено при изключително засилен интерес и ангажираност на всички представители и заинтересовани страни и изрази надежда, че тази ангажираност във вземането на решения, които ще доведат до успешно реализиране на справедливия преход, ще продължи и занапред. Г-жа Витанова припомни, че само след шест месеца след структуриране на подкомитета, благодарение и на партньорите си, Управляващият орган изготви проект на Методология и критерии за всички планирани за 2024 година процедури по Справедлив преход, които ще бъдат представени на това заседание. **Г-жа Витанова** подчерта, че всички заинтересовани страни ще положат усилия за реализиране на справедливия преход, тъй като той дава възможност не само за допълнително европейско финансиране, но и за изпълнение на важни проекти в сферата на зелената трансформация, което ще запази ангажираността на местната общност. **Г-жа Витанова** заяви, че по първата процедура за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради по Приоритет 4 на ПРР, обявена през месец юни, е проявен силен интерес като са подадени 329 проектни предложения, което е два пъти повече от осигурения ресурс - приблизително 196 млн. лева, а подадените проектни предложения са на стойност около 455 млн. лева. Изрази надежда, че в настоящето заседание ще се проведе ползотворна дискусия, която ше доведе до вземането на важни решения при реализирането на Справедливия преход.	
Г-жа Витанова даде думата на областния управител на Област Стара Загора - **г-н Методи Марков.**	
Г-н Методи Марков приветства с добре дошли всички участници в заседанието, като изрази желание за активна дискусия от всички присъстващи членове на подкомитет. Той обърна внимание, че област Стара Загора е най - силно засегнатата по отношение на всички процеси, свързани с декарбонизацията и новата Зелена сделка и затова благодари още веднъж	

за активното присъствие.

Г-н Методи Марков даде думата за приветствено слово на г-жа Агнес Монфрет, представител на Европейската комисия.

Г-жа Монфрет благодари на първо място за гостоприемството на Г-н Марков, изказа благодарност и към заместник-министъра на МРРБ – г-жа Юра Витанова и нейния екип за организацията на заседанието, както и приветства останалите присъстващите членове на подкомитета.

Отбеляза, че всички присъстващи знаят причината за днешното заседание и че тази причина е компенсацията за зеления преход, от който всички ние се нуждаем и имаме нужда да въведем, към който и България се стреми. Въпреки, че се радваме на приятни температури и хубаво време, то ни напомня, че не би трябвало да бъде така и това е един вид призив, че моментът за промяна е настъпил. Климатичните промени са налице, независимо дали това ни харесва или не. В тази връзка допълни, че Европейската зелена сделка, която ЕК представи преди повече от пет години, има този преходен фонд, заедно с много други фондове, с цел да бъдат компенсирани организациите в най-засегнатите региони. Това е един от многобройните инструменти, част от механизма за СП, който ще бъде разгледан по-късно в предстоящата презенцентация, заедно с всички мерки за подкрепа, които съществуват. **Г-жа Монфрет** напомни, че България е стартирала не леко с изпълнението на програмата. До декември месец миналата година ЕК е заделила 1,2 милиарда евро (почти 2,4 милиарда лева), които следва да бъдат усвоени за хората в трите области Стара Загора, Перник и Кюстендил. Пряко засегнати са 80 000 души, а косвено засегнати още 20 000 хиляди души. Допълни още, че тъй като това са огромен брой хора, това е сумата, с която чрез компетенциите на съответните институции е предвидено те да бъдат подкрепени и да бъде превърнато предизвикателството в нова възможност. Закъснението в изпълнение на поставените цели е налице, което предполага и работата, която трябва да се извърши в момента да протича смислено и в бързи темпове. Призова всеки един от членовете на подкомитета да участва по конструктивен начин, защото само заинтересованите страни по места и региони знаят какви са действителните потребности и нужди в тези региони, както и най - необходимите стъпки.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова благодари на г-жа Монфрет и предложи за гласуване на дневния ред.

Приемане на дневния ред на Второто заседание на подкомитета към КН

Заседанието продължи с одобряване на предложения дневен ред на подкомитета за справедлив преход към КН, като нямаше гласували „против“ и „въздържал се“.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова даде думата на **г-жа Ася Станкова**, директор на дирекция ГД СППРР за представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027.

Представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027 – текущ преглед, актуализация на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. и визията на Управляващия орган за бъдещи действия за постигане на поставените цели

Г-жа Ася Станкова благодари за думата предоставена и от г-жа Витанова, изразявайки радостта си от широкото присъствие, от пълната зала и от факта, че срещата е присъствена, за да може да бъдат съвместно обсъдени предстоящите процедури, финансирани в рамките на СП.

Г-жа Станкова представи информация за Процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, включително справяне с енергийната бедност“, като отново акцентира на големия брой получени проектни предложения по тази процедура. Тя подчерта, че процедурата е на конкурентен подбор, но изрази убеденост, че са получени качествени проекти, които ще помогнат за изпълнението на целите на програмата. **Г-жа Станкова** заяви, че индикативният срок за приключване на етапа

на оценката за административно съответствие и допустимост е средата на месец декември 2024 г., съответно до края на декември да приключи техническа и финансова оценка, а в началото на 2025 г. ще имаме и първите сключени договори за БФП. **Г-жа Станкова** подчерта, че до края на годината Управляващият орган ще обяви още четири процедури, като именно по три от тези процедури ще бъдат обсъдени методология и критерии за оценка на днешното заседание. Тя представи и информация по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“, като припомни, че критериите и методологията за оценка на проектни предложения са одобрени от Комитета за наблюдение на ПРР през май месец тази година, като подчерта, че за изборът на конкретните бенефициенти по тази процедура е обвързан с факта, че те са определени в Териториалните планове за справедлив преход. Тя представи и предвидените ресурси по региони, както и допустимите партньори по процедурата. Поради големия брой получени коментари от страна на обучителни и работодателски организации, процедурата ще бъде обяна на по-късен етап тази година, поради необходимостта от допълнителна среща, на която да бъдат обсъдени конкретните текстове на Насоките за кандидатстване. **Г-жа Станкова** представи и информация за другата процедура с директно предоставяне на БФП - „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“. Останалите две процедури, които представи г-жа Станкова, са на конкурентен подбор - „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход“ - с индикативен общ бюджет от 250 млн. лв. и „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони“- 140 млн. лв. Планираният ресурс за обявяване до края на 2024 г. е в размер на 698 млн. лв. или 25% от бюджета на ФСП.

Г-жа Станкова представи и предстоящите процедури по ФСП спрямо Индикативната годишна работна програма за 2025 година, съгласно която е планиран за обявяване ресурс по Приоритет 4 – 2,08 млрд. лв. или 75% от бюджета на ФСП.

Г-жа Станкова даде думата на **г-жа Ана Сорина Канеа.**

Г-жа Ана Сорина Канеа представи презентация на тема: **„**Представяне на изпълнението на Фонда за справедлив преход във всички държави-членки на ЕС“. (Виж Приложение № 1 от Протокола). Наблегна на предизвикателствата, с които непрестанно се сблъскваме в реалния живот и на това, че ЕК има визия да промени живота към по-добро и да направи Европа първия континет с климатична неутралност до 2050 г.

Г-жа Канеа сподели своите впечатления, че преходът в България е започнал с одобряването на териториалните планове за справедлив преход, които са в основата на идентифицираните нужди и мерки, както и заложените инвестиции, които ще бъдат финансирани, като сподели, че в България се наблюдава загуба на работни места и ЕК е наясно с това, че нещата се случват на място, но е важно да бъде подчертано, че преходът продължава до 2030 г. с произтичащите от това въздействия и инвестиции. Специално за България г-жа Канеа обърна внимание, че в определените три региони и 10 общини освен подкрепата от ФСП са налични средства и от ЕФРР, ЕСФ+ и Кохезионния фонд, като инвестициите следва да се допълват, вкл. с национален ресурс. За управлението на наличния бюджет е необходим капацитет, насочен към подготовка и изпълнение на целеви политики в засегнатите райони, с оглед преодоляване на съществуващите предизвикателства. Г-жа Канеа отбеляза, че всички заинтересовани страни трябва да работят в синхрон и сътрудничество, за да се ускори изпълнението и оползотворят съществуващите възможности, както и избегне риска от загуба на средства през 2026 г.

Г-жа Юра Витанова благодари за интересната презентация и даде възможност за коментари от страна на членовете на подкомитета. След това даде думата на **г-н Стефан Шоселов от КРИБ – Стара Загора.**

Г-н Стефан Шоселов благодари и отбеляза, че тази среща е важна за всички и създава алтернатива за развитие в следващите години. Той поясни, че е нужно включване на темата за оползотворяването на отпадъците и технологиите, на обработката им и създаването на крайни продукти за икономиката като метан, самолетно гориво и др. Предложи малките и средни

предприятия да изграждат такива инсталации с производство за отпадъци и да генерират значителни икономически интереси в цялата област.

Г-жа Юра Витанова благодари на г-н Стефан Шоселов и даде думата на **г-жа Румяна Грозева от АРИР.**

Г-жа Румяна Грозева благодари и взе думата с въпрос за ИГРП 2025 и схемата за енергийните общности, дали се предвижда да се възстановяват разходите, които са извършени преди обявяване на процедурата.

Г-жа Юра Витанова отговори на въпроса като подчерта, че се предвижда да се възстановяват разходите. Това се разписва и в насоките, но трябва да се провери допълнително конкретният срок на допустимост на разходите.

Г-жа Ася Станкова взе думата и допълни, че може да се допусне финасиране по покриване на разходи в началото на програмния период с уточнението, че дейностите са допсутими в другите приоритети на програмата. Отговорът на този въпрос следва да бъде даден и писмено.

Г-жа Юра Витанова даде думата на **г-н Огнян Атанасов** от КНСБ.

Г-н Огнян Атанасов от КНСБ взе отношение относно процедурата по картографиране на косвено засегнатите лица в трите региона. Най-напред благодари на УО на програмата за усилията, които полагат за успешната реализация на поставените цели. Той увери всички присъстващи, че синдикалната организация прави всичко възможно работата да върви с бързи темпове. **Г-н Атанасов** обърна внимание, че са стартирали първия проект за картографиране на уменията на работниците още чрез програма „Човешки ресурси“ в затворило предприятие, като са успели да достигнат до половината от хората загубили работата си. Продължи с уточнения относно напредъка по картографирането до този момент, а именно, че от всички 10 предприятия, предвидени в трите въглищни региона и предприятия от въгледобивната промишленост, процесът на картографиране е приключил почти навсякъде, с изключение на „Мини Марица – изток“ и „ТЕЦ Марица изток 2“, където в момента е в ход. От натрупания опит през последните няколко месеца е видно, че заложеното като информационни параметри в Индикативната програма за 2025 г. и предоставянето на обучение за повишаване на квалификацията на работниците от предприятията заети в региона ,е изключително важно. **Г-н Атанасов** подчерта, че това трябва да се свърши именно от предприятията, които инвестират в тези региони, както и възможността процедурата да даде основата на това предприятията да сформират ясни планове за обучение на хората и нуждите на пазара на труда. **Г-н Атанасов** изказа надежда партньорската работа да продължава. Сподели, че информацията, която имат по картографирането, е вече обработена и регулярно предоставяна на програма „Човешки ресурси“, като част от нея е споделена и с програма „Развитие на регионите“. В момента се приключват и първите осем доклада за предприятията, които ще бъдат представени както на държавните институции, така и на бизнеса в региона. Контактувано е и с мениджмънта на предприятията като е налице и информация за свързаните компании за въпросните предприятия.

Г-н Атанасов сподели и опита, който имат с предприятия, работили с „Контур Глобал“. За съжаление, много от тях вече са загубили своите работници, а информация относно това какво се случва с тях, липсва. В този ред на мисли, проектът по картографиране е нужно да започне възможно най-скоро с цел идентифициране отново на тези около 300 предприятия с 15 хиляди души заети в тях. Поради териториална разпръснатост и липса на представители от синдикатите в тези предприятия, усилията полагани до този момент е нужно да бъдат удвоени. **Г-н Атанасов** напомни, че в първата уязвима група попадат работниците, а във втората са семействата на пряко заетите във въгледобивната промишленост. Предстои много сериозна работа чрез фокус групи, директно анкетиране и други методи. Г-н Атанасов

обърна внимание, че амициозните цели, които се поставя Управляващия орган за по-бързото изпълнение на прецедурата в рамките на една година ще изискват много повече средства и ресурси. Той предложи на УО да помисли относно възможността заделените за това средства в рамките на един милион, да бъдат увеличени на поне три милиона с оглед успешното постигане на работните цели.
Г-жа Юра Витанова даде думата на **г-н Загоров** от КТ „Подкрепа“
Г-н Загоров взе думата като пожела да внесе допълнение относно големия ангажимент, който КНСБ и КТ Подкрепа поемат в процеса, тъй като се оказва, че в сегашния модел на картографиране, всъщност синдикатите използват ресурси, които не са предоставяни от Европа, като например комуникация, пътувания и бързата връзка с ръководствата. Той поясни, че това е възможно поради изграден капацитет, но в следващ период, когато синдикатите няма да работят с програма „Човешки ресурси“, те вероятно не биха могли да бъдат толкова високо оперативни. **Г-н Загоров** благодари за съвместната работа до момента и гарантира, че синдикатите ще продължат работа и ще съдействат, защото сроковете са кратки, но добрите резултати не бива да закъсняват. Той също така изказа мнение, че винаги има какво да бъде подобрено в работата и се радва на предложения като „енергийни общности“, които с удоволствие подкрепя. **Г-н Загоров** продължи с изказването си като обърна внимание на представителите на Европейската комисия, в качеството си и на минен инженер, че рекултивацията е свързана и с това, че съответното находище е изключително специфично и друго такова няма в Европа. Допълни, че над въглищата има много меки скали, поради което устойчивостта на масивите е много по-скъпо, трудоемко и времеемко мероприятие, отколкото самата рекултивация, както може би мнозина я познават. Той потвърди намеренията си да разкаже по-подробно за този процес на всеки, който изяви желание да разбере подробности.
Г-жа Витанова благодари на г-н Загоров КТ Подкрепа и на г-н Атанасов от КНСБ и подчерта колко много УО разчита на тях като поставящи началото за реализиране на последващите действия и процедури. Г-жа Витанова увери, че предложението по увеличаването на ресурса по процедурата ще бъде подложено на гласуване на Комитета на ПРР, който ще бъде проведен на 20.11.2024 г., след което даде думата на **г-н Радостин Танев – зам.-кмет на град Стара Загора**.
Г-н Радостин Танев – зам.-кмет на Стара Загора благодари за добрите думи като потвърди добрата работа с Европейската комисия и очаквания положителен ефект за цялата област за следващите години. Благодари и на г-жа Станкова за добрата комуникация и попита дали са взети под внимание направените коментари от Стара Загора по ИГРП за 2025 г.
Г-жа Станкова благодари за изказването на г-н Танев. Тя потвърди, че коментарите са получени и разгледани. Част от тях ще бъдат отразени, други приети за сведение, а за трети не би могло да бъде даден положителен отговор. **Г-жа Станкова** заяви, че предстои съгласуване от СКУСЕС на Индикативната годишна работна програма във варианта, в който са приети част от коментарите. След това ще бъде подложена на гласуване в КН и ще бъде публикувана на сайта, така че обратна връзка със сигурност ще има. Тя подчерта, че част от отправените коментари са релевантни, но други не биха могли да бъдат приети поради нормативни причини.
Г-жа Юра Витанова се увери, че няма желаещи за коментари, след което предложи да се премине към следващата точка от дневния ред – Методология и критерии за подбор за операциите по процедура за картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области като даде думата на г-жа Кети Карачолова за представяне.
Обсъждане на Методологията и критериите за подбор на операции по процедура „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-засегнатите от

климатичния преход райони“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027
Г-жа Кети Карачолова благодари на г-жа Витанова и уточни, че това е именно процедурата, за която споменаха колегите от КНСБ и КТ Подкрепа. (Виж Приложение 2)
Г-жа Витанова благодари на г-жа Карачолова за изчерпателната информация и даде възможност за коментари и предложения. Думата взе **г-н Методи Марков** – областен управител на Стара Загора.
Г-н Методи Марков направи коментар относно проблем по отношение на процеса, свързан с реализацията на всички освободени от енергийната промишленост. Изказа радостта си от това, че в залата присъства и началника по бюрото на труда – Стара Загора, който най-добре може да обясни програмите, по които тези хора ще бъдат обратно върнати към трудова заетост извън енергетиката. **Г-н Марков** изказа мнението си, че е нужно към настоящия момент да се приеме по-голяма гъвкавост и различен подход към всички 30 000 служители, съответно техните семейства. Към момента те не са заинтересовани да търсят нова работа или да повишават своята квалификация, тъй като обезщетенията, които сега получават са по-високи от средната работна заплата за регион Стара Загора, което ги води и до нежеланието за повишаване на квалификацията. **Г-н Марков** продължи изказването си като уведоми, че в публичното пространство вървят спекулации по отношение на преразглеждане на зелената сделка. Липсват ясни индикации и посока за това какво се случва в глобален мащаб по отношение на зелената политика. В хората, според думите на **г-н Марков**, се формира фалшиво убеждение, че е възможно възстановяването на старата система на работа в енергийния сектор, което на този етап ги прави незаинтересовани да променят социалния си статус, умения, знания, квалификация и т.н. **Г-н Марков** призова и г-н Гьоков да добави нещо по тази тема.
Г-н Гьоков благодари за думата и на г-н Марков за повдигнатите въпроси. Отбеляза, че в българското законодателство има процедури при сблъскване с масовото уволнение, които се прилагат стриктно. В момента на около 360 човека, които търсят услугите на бюрото по труда, се обръща персонално внимание и потвърди, че проблемите, които очерта г-н Марков са наистина сериозни.
Г-жа Витанова благодари за обратната връзка като увери присъстващите, че всичко казано до момента ще бъде взето предвид, отчетено и анализирано. Тя потвърди, че е информирана относно гореспоменатите проблеми по места сред хората и даде думата на г-н Атанасов.
Г-н Атанасов взе думата като призова за съсредоточаване на усилията за свършване на работата, въпреки трудностите и скептицизма. Изказа мнение, че ако се предложи на хората реално и информирано решение, нещата ще се случат. Задължение на всички е да координират усилия, за да достигнат европейските средства до хората и техните семейства в засегнатите региони.
Г-жа Витанова благодари за изказването и даде думата на г-жа Румяна Грозева.
Г-жа Грозева благодари за възможността за втори път да вземе думата като напълно подкрепи изказванията на г-н Атанасов и г-н Гьоков. Изказа благодарността си лично и на г-н Атанасов и г-н Загоров, като подчерта, че работят заедно от 2018 г. по темата за декарбонизация. Сподели, че тогава Агенцията за регионално и икономическо развитие е била първата организация публично повдигнала темата, но съвместната работа на всички заинтересовани страни е необходима. Г-жа Грозева сподели, че никога не е предполагала, че колеги от тецовете ще работят в агенцията в Стара Загора, и обърна внимание, че усилията на всички следва да са в посока използване на потенциала на региона и Мини Марица Изток да продължи да бъде двигателя на регионалната икономика. Трябва всички да работят заедно и да се оползотворят съществуващите възможности за подкрепа, вкл. провеждане на мотивационни

обучения.

Г-н Марков взе думата и сподели, че предстои разглеждане на точка, свързана с индустриалните зони, като обърна внимание при подготовкта на тези зони от страна на общините, те да бъдат наясно с бъдещите инвестиционни намерения с оглед подготовка и разработване на програми за преквалификация за конкретните индустриални зони.

Г-н Танев направи предложение, което е обсъждано с КРИБ и АИКБ, а именно обученията да се случват вътре в компаниите и това да бъде начина, по който да бъде подкрепен и бизнеса и служителите, които започват работа.

Г-н Гьоков обърна внимание, че при изготвянето на плановете за подкрепа на пазара на труда за 2025 г. следва да знаем какви са очакванията на хората и всички заинтересовани страни и какви възможности предоставят европейските програми и Националния план за действие по заетостта. Източниците за подкрепа е необходимо да се допълват и надграждат без да се дублират и изпълняват паралелно през годината.

Г-жа Монфре отбеляза, че след всички предизвикателства, които споделиха всички членове и по-специално г-н Атанасов, че картографирането не е приключило, но резултатите от него ще бъдат готови преди обявяването на следващата процедура за преквалификация на работещите в 2025 г.

Г-жа Станкова направи уточнение, че картографирането на пряко засегнатите лица се случва в момента, но процедурата по квалификацция и преквалификация е обвързана с резултатите от картографирането, и в този смисъл там където вече има начални резулати от картографирането там ще бъдат подадени и първите проектни предложения.

Г-н Загоров отбеляза, че никой няма опит в картографирането и впоследствие използването на резултатите, като това е нещо съвсем ново и е направен пилотен проект по Програма „Развитие на човешките ресурси“ с водещ Министерство на труда и социалната политика и партньори НСИ, АЗ, КТ Подкрепа и КНСБ, в рамките на който е натрупан предварителен опит и информация от заинтересованите страни за справедливия преход. В тази връзка той увери, че планираната подкрепа и действия са в координация и ситематичност в рамките на управлявано развитие, тъй като във всеки едни момент може да възникне нещо ново и за да може да се реагира своевременно.

Обсъждане на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони” по Приоритет 4 „Справедлив преход” на ПРР 2021-2027

Заседанието продължи с представяне от **г-жа Карачолова** на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия” по Приоритет 4 „Справедлив преход” на ПРР 2021-2027" (Виж Приложение 3).

Г-н Шоселов помоли за уточнение по отношение възможностите за привличане на компании в индустриалните зони.

Г-жа Карачолова направи уточнение, че подходът за разработването на процедурата включва критерии за оценка по отношение привличането на нови инвеститори, като идеята е още на етап на кандитатстване кандидатът да представи анализ на това, което ще изпълнява и това, което предвижда да се случи и съответно привличането на нови инвеститори носи допълнителни точки.

Г-н Бараков от община Гълъбово обърна внимание, че двете общини с Раднево ще бъдат най-засегнати от справедливия преход, като драстично ще намалеят приходите в общинските бюджети след спирането на Мини Марица Изток. С оглед минимизиране на щетите от намаляване на приходите, **г-н Бараков** спомена за съвместно инвестиционно намерение с община Раднево с тригодишна давност за получаване на терен от Мариците, който не се използва и който да бъде превърнат в собствена индустриална зона, където да бъдат

разполагани инвеститори. **Г-н Бараков** използва форума, за да повдигне отново въпроса и да получи от съответните занитересовани страни адекватен отговор. От УО отговориха, че това не е въпрос, който може да бъде решен в рамките на техните правомощия, но ще поставят въпроса на КН и посъветваха двете общини да търсят необходимите законови механизми. Г-н Петров и г-н Бараков се съгласиха с отговора.
Г-н Танев представи предложения на община Стара Загора по разискваните документи по отношение режима на държавни помощи, както и по отношение на допустими кандидати да бъдат включени възможност да кандидатстват и големите предприятия и всички индустриални паркове, които фигурират в регистъра за индустриалните паркове. Г-н Танев помоли за уточнение дали общините могат да кандидатстват само с по един проект. По отношение на критериите за оценка и по-специално обхвата на предвидените елементи на вътрешна инфраструктура на индустриалния парк или зона, г-н Танев сподели притеснение, че са ограничаващи и тежестта на критерия е търде голяма, тъй като голяма част от вътрешната инфраструктура е вече изградена или предвидена за изграждане.
Г-жа Ася Станкова помоли коментарита на община Стара Загора да бъдат изпратени на УО, с оглед преглед и отразяване на релевантните. Тя отговори на въпроса относно изключването на големите предприятия конкретно от тази процедура, като обясни оперативната логика-големите предприятия са в тежък режим на помощ и нисък интензитет на безвъзмездната помощ. **Г-жа Станкова** информира е предвидена процедура през 2025 година само за големи предприятия и само за област Стара Загора с допустими дейности за паркове и зони. Тя подчерта, че относно кандидатстването само с едно предложение, че няма такова ограничение, а ще бъде поставено ограничение, че за един обект на интервенция не може да се кандидатства с повече от едно предложение. **Г-жа Станкова** помоли г-н Танев да повтори някои от въпросите.
Г-н Танев уведоми, че ще зададат писмено своите предложения. **Г-жа Витанова** даде думата на г-жа Анес Монфре.
Г-жа Агнес Монфре взе думата като отбеляза, че процедурата е специално насочена към инвестиции в малки и средни предприятия, тъй като статистиката показва, че 95% от заети в тях са директно засегнати от справедливия преход и се нуждаят от навременна подкрепа. Допълни, че предвидените възможности за инвестиции по Програмата не се дублират със съществуващи по други източници на финансиране.
Г-жа Витанова благодари за изказването на г-жа Монфре и даде думата на г-н Ивайло Стоянов за презентиране на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027.
Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027
Г-н Стоянов благодари и представи третата процедура, насочена към диверсификация на малките и средните предприятия. (Виж Приложение 4)
Г-жа Станкова направи уточнение за бюджета за Стара Загора в презентацията е посочен в евро, а в лева е 182 млн. лв.
Г-жа Витанова даде думата на **г-н Атанасов**.
Г-н Атанасов засегна въпроса за известно разминаване в методологията спрямо ИГРП за 2024 г. относно възможността за всички малки и средни предприятия да реализират предвидени инвестиции на територията на общината или само тези, които имат седалище на територията на общините. **Г-н Атанасов** попита кое е вярното, всички ли от цялата страна

могат да кандидатстват или тези, които имат седалище в конкретните населини места?
Г-жа Станкова поясни, че обхватът е стеснен само за тези, които имат седалище в регионите с идеята за спазване на териториалния такъв.
Г-жа Витанова даде думата на г-жа Грозева, която коментира, че мерките за намиране на нови работни места обикновено вървят с подкрепа за обучение, заплата, наставник, социални осигуровки. Тя попита дали са предвидени по този начин.
Г-жа Кети Карачолева отговори, че са предвидени такъв вид допустими разходи в процедурата.
Г-н Шоселов коментира обхвата на кандидатстването, като заяви, че трябва да бъдат предприятия единствено на територията на засегнатите от промените региони, както помоли да не бъдат ограничавани нивата на финансиранекато даде пример в областта на иновациите, където финансирането е голямо за технологии, които ще подобрят икономиката в региона.
Г-жа Витанова напомни, че има Регламент за държавните помощи, който следва да бъде съобразен при изготвянето на насоките. Тя даде думата на г-жа Станкова за уточнение на въпроса на г-жа Грозева.
Г-жа Станкова помоли да се предостави допълнителна информация по отношение процедурата за индустриалните зони и паркове по отношение на допустимостта на общинските предприятия, създадени между две общини.
Г-жа Грозева уточни, че иска да коментира допустимостта на общини и общинските дружества, защото по закон те са големи предприятия в процедурата за индустриални зони и паркове. Тя подчерта, че като Агенция, те са коментирали казуса и по други проекти. Коментирано е с г-жа Алвеш на сесията на Фонда за справедлив преход и даде пример с дигиталния хъб, където казуса е идентичен - общински и държавни болници не могат да работят с тях, защото са със статут на голямо предприятие.
Г-жа Станкова помоли представителите на ЕК за коментар.
Г-жа Монфре отговори, че няма как да вземе отношение.
Г-жа Витанова даде думата на г-жа Христина Стоичкова от Министерство на енергетиката.
Г-жа Стоичкова благодари за усилията на УО за навакване на времето и за амбициозната програма за следващата година. Тя запозна присъстващите с предложения по критериите за оценка и изрази надежда за конструктивност. По отношение на изискването за доказване на нетни приходи от продажби за последните три години тя напомни, че последните такива са били тежки, а относно изискването за професионалния опит на представляващия кандидата, тя даде пример със стартъп компании и напомни, че много трудно ще се докаже такъв опит. Предложи да се помисли относно формулирането на критериите по друг начин. Последното предложение беше за обвръзване на осигуряването на заетост/ брой работни места с БФП. По допустимите дейности тя коментира веригата на добавената стойност на водорода - в обосновката липсва описано за регион Стара загора, а за региона на Перник само се загатва. **Г-жа Стоичкова** предложи да се изясни дали дейността е изключена от обхвата на тази процедура, да се фокусира в Стара Загора с оглед запазване на енергийния профил на областта.
Г-жа Витанова предложи коментарите да се изпратят официално.
Г-жа Станкова взе отношение по предложенията и коментира относно трите години-изискването е за доказване на устойчив оборот, като обеща да се разгледа изискването за брой свързани работни места и БФП.
Г-н Георги Гьоков постави въпрос за необходимостта от синхронизация на

инвестиционната програма на Агенцията по пътна инфраструктура (АПИ) с планираните инвестиции и описаните приоритети в Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2025 г. по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. Г-н Гьоков посочи като пример липсата на добри транспортни връзки в региона на Стара Загора между отделните общини. Г-н Гьоков предложи да се обмисли вариант за синхронизиране на инвестиционните програми, за да могат да бъдат привличани допълнителни инвеститори
Г-жа Ася Станкова пое ангажимент въпросът да бъде поставен при предстоящи срещи с АПИ.
Г-жа Христина Стоичкова, представител на Министерство на енергетиката(МЕ), представи актуална информация за основните ключови приоритети в работата на институцията, както и в напредъка в актуализацията на националния интегриран план „Климат-енергетика“. Всички получени предложения от двете обществени обсъждания, както и от компетентните ведомства, институции, организации и заинтересовани страни са отразени и взети под внимание. Предварителният му вариант е изпратен за съгласуване на ЕК. В момента, Планът е представен за съгласуване в Съвета за координация и управление на средствата от Европейския Съюз (СКУСЕС) и ще бъде процедиран за приемане. Планът отразява всички поети ангажименти на държавата за зеления преход, като са включени и всички Териториални планове за справедлив преход (ТПСП), пътната карта за климатична неутралност и др. стратегически документи. В допълнение към работата по стратегическите документи, г-жа Стоичкова, представи и ключовите приоритети и дейности по двустранното споразумение между Министерство на енергетиката и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) по проект за предоставяне на техническа помощ, която се предоставя напълно безвъзмездно от ЕИБ. Споразумението е сключено през месец февруари 2024 г. и има за цел изготвяне на предложения за структуриран преход в област Стара Загора, както и на възможни проекти, които да се случат в района на комплекса, за да запазят неговия енергиен профил и силна икономическа значимост за региона. Г-жа Стоичкова, представи и дейността на международния консултант, с който работи ЕИБ и МЕ. Благодарение на добре свършената работа от консултанта през последните месеци, МЕ е получил необходимите препоръки за привличане на допълнителни заинтересовани страни, споделени са добри практики и полезен опит за това как е преминал прехода в други държави-членки. В заключение, г-жа Стоичкова, анонсира предстоящо събитие на 3.12.2024 г., организирано от консултанта, на което ще бъдат поканени да присъстват всички заинтересовани страни и ще бъдат представени получените резултати по проекта до момента.
Г-жа Юра Витанова благодари на г-жа Стоичкова за изчерпателната и полезна информация, и даде думата на г-жа Агнес Монфре.
Г-жа Агнес Монфре благодари за предоставената информация от представителя на Министерство на енергетиката, както и на добрата работа на подизпълнителя на ЕИБ. Г-жа Монфре благодари и за анонса на събитието на 3.12.2024 г., което ще бъде изключително важно за целия сектор в България и припомни, че има три важни „части от пъзела“ за изпълнение на инвестициите от Фонда за справедлив преход, на които ако бъде намерено решение ще започне реалното изпълнение и постигане на търсеното въздействие върху териториите. Г-жа Монфре припомни, че още при програмирането на подкрепата по ФСП, съгласно чл. 11 от Регламента, е бил ясен ангажиментта за намаляване на инсталираните мощности за производство на въглища до 2026 г. Освен това до 2030 г. е заложено да бъде увеличен делът на възобновяемата енергия, което в крайна сметка ще доведе до постепенното премахване на въглищата до 2038 г. Това е залегнало и в трите териториални плана за справедлив преход, приложени към Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. Това е и причината за подкрепата на подхода от близо 1,2 милиарда евро. В същото време максимално бързо е необходимо да се съгласуват и всички останали политически ангажименти на България. Това означава, че Националният план в областта на енергетиката и климата трябва

да бъде сходен по отношение на ангажиментите, а това все още не е напълно осъществено. Трябва да бъде съгласувана и пътната карта за климатична неутралност и резолюцията на Народното събрание, която я придружава. Г-жа Монфре, заяви, че е насясно с усилията на УО на ПРР да приключи съгласувателния процес, но всички трябва да са наясно, че ако не се постигне политическа подкрепа, това ще доведе до проблем с инвестициите по ФСП, които ще трябва да бъдат възстановени или неизползвани, ако не постигнем това привеждане в съответствие възможно най-скоро.

Г-жа Юра Витанова благодари на г-жа Монфре и даде думата на г-жа Румяна Грозева, представител на Агенцията за регионално икономическо развитие в Стара Загора.

Г-жа Румяна Грозева представи доклад за възможностите за диверсификация и икономическо развитие на индустрията на област Стара Загора след евентуалното спиране на производството на енергия от изкопаеми горива. Документът е изготвен по първата техническа помощ по ФСП, предоставена в региона на Стара Загора, благодарение на съдействието на ЕК. В доклада е включено проучване на опита на две държави – Нидерландия и Полша за изграждане на затворен кръг на индустрия на базата на чист водород. Очакванията са, че чрез прилагане и развитие на опита им в Стара Загора, регионът ще бъде запазен като енергийното сърце на България. Г-жа Грозева, подчерта изключително важното значение на съвместната работа и партньорство между всички институции в общините в региона, МСП, НПО и бизнеса. Представен беше и проекта HEAVENN в Северна Нидерландия, така наречената водородна долина със затворен кръг на производство, разпределение и съхранение до крайно потребление на водород. В проекта са ангажирани 31 партньора, както и над 20 000 души. Следващият проект, който беше представен е за изграждане на цялостна водородна екосистема в Конин, Полша, в което са изградени няколко водородни зарядни станции –като част от обществения транспорт и коли, автобуси, дори сметосъбиращата машина са задвижвани от водород. В заключение г-жа Грозева обобщи, че проучванията са показали, че региона на Стара Загора има много добър потенциал за развитие на водородно-свързани индустрии, симбиоза между мехатроника, слънце и енергийна инфраструктура, агросектор, като основа за кръговата икономика.

Г-н Христос Макракис представител на консорциума изпълнител на ЕИБ по Националния план „Климат и енергетика“ взе думата и допълни, че това, което е представила г-жа Грозева, напълно съответства на казаното от г-жа Монфре. Получаването на ясна политическа подкрепа на Плана е изключително важно на национално ниво. Основните препоръки на ЕК вече са отразени, като те са свързани основно с указания към България да ускори изпълнението и да увеличи амбициите си по отношение на зелената сделка, като допълни с конкретика възможностите за инвестиции, например чрез внедряване и използване на водород. По този начин ще се осигури възможност за запазване на работните места, както и за създаване на нови във въглищните региони.

Г-жа Юра Витанова благодари за коментарите и допълненията от гостите на заседанието и даде думата на областния управител на Стара Загора – г-н Методи Марков и на г-жа Агнес Монфре, представител от ЕК, за заключителни думи.

Г-н Методи Марков – областен управител на Стара Загора – благодари на всички за активното и отговорно отношение и пожела усилената работа да продължи по този начин в дух на партньорство и сътрудничество между институциите и заинтересованите страни.

Г-жа Агнес Монфре припомни в заключение как преди 2 години са посрещнати в региона на Стара Загора с протести и от „ядосани“ граждани, които са мислели, че ще загубят работата си, но сега реалността е друга. **Г-жа Монфре** подчерта, че иска да поздрави всички в залата за напредъка, за усилията, за активната работа, ангажираността и подкрепата, тъй като това показва, че само всички, ако се обединят, могат да се преборят и да работят за едно по-добро бъдеще на региона. Това е отразено и в приетите териториални планове за справедлив

преход. **Г-жа Монфре**, припомни още прехода в обществените настроения от пълно отричане, до активно участие, за правилно и точно формулиране на възможностите за инвестиции и подбор на проекти. Само по този начин европейските средства могат да бъдат правилно насочени и договорени - за създаване на едно по-зелено бъдеще и преобразуване на икономиката в нещо още по-голямо, по-значимо и удовлетворяващо за всички, каза в заключение **г-жа Монфре**. Представителят на ЕК благодари на всички участници в заседанието за положената ефективна работа за стартиране н аинвестициите по ФСП в България.
Г-жа Юра Витанова благодари на всички членове на подкомитета за справедлив преход за конструктивния диалог и ползотворна дискусия, и закри заседанието.

METODI MIHAYLOV MARKOV

Digitally signed by METODI MIHAYLOV MARKOV
Date: 2024.12.09 17:12:54 +02'00'

Методи Марков,

Областен управител на област Стара Загора

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР

РУО НА ПРР